

Környezetvédők találkozója

A KISZ Központi Bizottsága Ifjúsági Környezetvédelmi Tanácsa és a Csongrád Megyei Természetvédelmi Egyesület szervezésében péntek délutántól vasárnapig rendezik meg a környezetvédő közösségek találkozóját. Gyenes Kálmán felvétele bizonyítja, saját házuk táján, Szegeden is van mit tenni környezetünk védelméért.

Munkások és mérnökök (2.)

Több tudás — több fizetés

A válság, az értékvesztés hullámai szakszervezeti, KISZ-, de főleg — a legautentikusabb — egyesületi és MTESZ-fórumok erősítették fel legjobban.

Fock Jenő, az MTESZ elnöke 1986 októberében, a szövetség tisztújító közgyűlésén a következőképpen fogalmazott: „A kormányzat azt mondja, hogy nehéz a gazdasági helyzet, és ebben a nehéz helyzetben az MTESZ miként állhat elő olyan követeléssel, hogy emeljék a műszaki fizetését, jövedelmét? Hát éppen azért, mert nehéz a helyzet. Ez ha könnyű lenne, akkor nem kellene erről beszélni, akkor osztogatnák a pénzt. Nehéz helyzetben azért kell róla beszélni, hogy ezáltal lesz az ország helyzete könnyebb. Ezáltal válik könnyebbé. Az is köztudott megállapítás — mindenki mondhatja egymás után —, hogy előbb termeljük meg, aztán osztjuk. Ez igaz is. No, de hogyan termeljük többet, ha a műszakiakat nem becsülik jobban? A rossz szakmunkás ugyanannyit kereshet, mint a jó szakmunkás? A segédmunkás többet kereshet, mint a jó szakmunkás?

Hát ezeken a dolgokon változtatni kell, mert különben egy szépen hangzó jelző csupán, hogy előbb termeljük, majd aztán elosztunk. Nem tudunk többet termelni azonban, ha nem rakjuk helyére azokat az alapvető kérdéseket, amiket most már nemcsak a kormány vezetői, hanem a magyar közvélemény is lát.”

Ideológiai görcs nélkül

Az értelmiség és a népgazdaság egyéb területein foglalkoztatott dolgozók keresetei között elfogadhatatlan aránytalanságok alakultak ki. A magasán kvalifikált munka leértékelődésének hatására az alkotó, vállalkozó típusú értelmiség jelentős hányada helyezkedett el más, szakmailag igénytelen, de jól fizető munkakörökben. Az ebből adódó problémák a műszaki értelmiség körében jelentkeztek legegyszerűbben. A termelő területeken foglalkoztatott műszaki értelmiség alkotóképessége a nem megfelelő ösztönzés következtében jelentősen visszaesett, az érintett munkakörök társadalmi presztízse jelentősen csökkent, és mindezek miatt a pályára jelentkezők képességei, készségei egyre kevésbé felelnek meg a követelményeknek.

A párt és a kormány hozzáállott annak a mellénynek a kigombolásához, amely szorította, fulladással fenyegette a műszaki értelmiséget. Ismét igazolódott

az a régi tanítás, hogy nem kell félni a nyilvánosság előtt újrakombolni mellényünket. Persze egyelőre csak arról van szó, hogy kigomboljuk ezt a mellényt, arról, hogy megszabaduljunk ideológiai görceinktől, és hibás bérezési gyakorlatunktól.

Néhány kezdeményező vállalat után a kormány is megtette az első lépéseket a műszaki értelmiség anyagi-erkölcsi helyzetének javítása érdekében. Az említett kormányülésen hozott döntések esszenciája a következő: a műszakiakat magas arányban foglalkoztató vállalatoknál, intézeteknél központi bérpolitikai intézkedésekre kerül sor; a kiemelkedő innovációs tevékenységet nyújtó egységek, illetve kollektívák 100 ezer forintig terjedő alkotói díjban részesíthetők. Műszaki alkotói díjban naptári évenként — a munkáltatóknál a műszaki (természet-tudományi, agrár) egyetemi, vagy főiskolai végzettséggel rendelkező és ilyen végzettséghez kötött munkakörben foglalkoztatottak tárgyévi összlétszámának alapul vételével — 30 fős műszaki létszámig egy dolgozó, és minden újabb 30 fő elérése esetén legfeljebb további egy dolgozó részesíthető.

Központi bérintézkedések

A műszaki alkotói díjjal járó anyagi elismerés összege személyenként legfeljebb százezer forint, amit a munkáltató bérköltsége terhére számol el. Az e címen teljesített kifizetésnek fele nem tartozik a bérszabályozás hatálya alá; fontos műszaki fejlesztési feladatok ellátó, felsőfokú végzettséggel rendelkező, nem vezető állású dolgozónak legfeljebb három évre műszaki főtanácsosi, műszaki tanácsosi cím adományozható. A címmel járó pótlék havi összege a műszaki főtanácsosnál legalább 5 ezer 500 forint, a műszaki tanácsosnál legalább 3 ezer forint. A pótlék forrása a szabályozás alá eső bérköltség, illetve az adózott nyereség anyagi ösztönzési célú felhasználására szolgáló keret; a pályakezdő értelmiségiek induló alapbérért ez éven felemelik.

A döntés értelmében ez év szeptemberétől el kell érni azokat az alsó bérhatárokat, amelyeket eredetileg csak 1991. január 1-jéig kellett volna elérni. Az új alsó határ a pályakezdőknél általában 5 ezer forint, néhány területen pedig 4 ezer 800 forint. Ezzel egyidejűleg a nem pályakezdők alsó alaphatárait is felemelték. A gazdálkodó szervezeteknek az új alsó

A Tisza Volán segítsége

Február 17-én a Tisza Volán igazgatója, Kardos János és Csanády Miklós egyetemi tanár, valamint Szűcs Lajos, a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem gazdasági főigazgatója együttműködési szerződést írt alá, amelynek alapján a Tisza Volán 600 ezer forinttal járul hozzá a japán gyártmányú, komplex kardiológiai vizsgálatok végzésére alkalmas műszer vásárlásához.

A II. belgyógyászati klinika kardiológiai osztálya 1990. év végéig 400 Volándolgozó kardiológiai vizsgálatát végzi el, tevékeny segítséget nyújt az üzemi-egészségügyi szolgálat betegségmegelőzési munkájához.

Klinika: döntés született

A Medinvest felveszi a hitelt

Előzmény: az elmúlt héten járt Szegeden Csehák Judit szociális és egészségügyi, valamint Somogyi László építésügyi és városfejlesztési miniszter. Együttes látogatásuk célja volt a 410 ágyas klinikai tömb megtekintése, és a hogyan tovább kérdésének tisztázása. Az építkezés bejárását követő megbeszélés nem hozott eredményt, ugyanis a legfőbb kérdésre — miszerint a fővállalkozó Medinvest felveszi-e vagy sem azt az állami hitelt, amely kell ahhoz, hogy finanszírozzon tudja az alapmegegerősítést, valamint az épület-helyreállításból származó többletköltséget — nem született válasz. A miniszteri látogatáskor a Medinvest igazgatója egy hét gondolkodási időt kért a válaszadárs. Döntésük megszületett: az állami hitelt felveszik. A Medinvest igazgatója, **Mirgay Sándor** tegnap Szegeden járt és tájékoztatást adott a részletekről.

— A tiszta kép érdekében mindenekelőtt arra kérem — noha az írott sajtó nehezen viseli a sok számzatot — részletezze, miből tevődik össze a 240 millió többletköltség, amiről legutóbb értesültünk.

— A süllyedésből következő alpmegerősítésnek, valamint az épületkorrekciónak az 1987-es áron számított értéke kilencvenhatmillió forint. Ez az összeg az ez év január elsején bekövetkezett árváltozások és az általános forgalmi adó bevezetése miatt 115 millió forintra növekedett. Hangsúlyozni szeretném, ez a tényleges ráfordítás. Ehhez jön még a 30 millió forint kamat, ami az 50 milliós állami garancia után fizetendő. Tehát 145 millió forint a többletterhelés, ami a süllyedés miatt született.

— Hogyan lett akkor ebből 240 millió?

— A 145 millió forinthez, a süllyedés okozta többletköltséghez adódik még az idei évre esedékes műszaki tevékenység árváltozásából és az erre vonatkozó állami általános forgalmi adóból származó körülbelül 100 millió forint. Ez független a süllyedéstől, a törvény írja elő, és ezt a pénzt mi megkapjuk.

— Mennyi állami hitelt vesznek fel?

— Összesen 50 millió forint hitelt 12,5 százalékos kamattal. Ezt a kamatot azonban — ami 30 millió forint — az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium előlegezi. Nem arról van szó, hogy átvállalja, hanem kifizeti, s majd a bírósági döntést követően megfizeteti a perverztessele.

— A szociális és egészségügyi tárca minisztere a legutóbbi szegedi tárgyaláson kijelentette: a szerződésen nem módosít, ragaszkodik az eredeti határidőhöz, és kötbért követel.

— Az eredeti határidőre — ez év tavaszára — nem tudjuk az épületet befejezni, hiszen, ha bárki megnézi, láthatja, ez abszurdum, képtelenség. Így hát a szerződésből fakadó többletterhelést vállalnunk kell. Ha a 120 millió forintos kötbért a Medinvestnek benyújtják, azt azonnal áthárítjuk arra, aki a kárt előidézte.

— Mit jelent anyagilag ez a tortúra az Ön vállalatának?

— Az ügyet perre vittük, s ezért gyakorlatilag bennünket anyagi helyzetünkben nem rendít meg. A perben két megoldás lesetéses. Az egyik, hogy az alapozást tervező hibázott. Így elmarasztalják, és fizet. A másik eset: az alapozást ter-

vező vállalat azzal érvel majd, hogy előre nem látható geológiai probléma okozta a süllyedést. Ez utóbbi vis maior, azaz elháríthatatlan akadály, s ebben az esetben a megbízónak kell fizetni. Gyakorlatilag, amikor a bírósági döntés megszületik, akkor az okozott kár összegét elosztják a résztvevők között, s ezt a pénzt az állam behajtja rajtuk. Kérdés csak az, nem jár-e ez felszámolásukkal?

— Beszélgetésünkkel egy időben történtek az alpmegerősítés műszaki átadása. Befejeződött tehát a mikro-cölöpözés. Mi a biztosíték arra, hogy a majdan gépekkel és emberekkel terhelt épület nem süllyed tovább?

— Az alpmegerősítés természetesen a majdan üzemelő klinikai tömb terhelésének elviselésére alkalmas. A mérések úgy történtek, hogy az épület jelenlegi terheléséhez számították hozzá a véglegest: a műszerekkel, betegekkkel, forgalommal üzemelő klinika össznyomását.

— Mi történt volna, ha Önök feladják?

— Ha abbahagytuk volna, akkor egy újabb perrel lennénk „gazdagabbak”. Egy megművelési per legalább három évig elhúzódik. Valakit keresni kellett volna, aki átvállalja az épület felépítésének befejezését, de nyilvánvaló, ilyen anyagi háttérrel senki sem vállalta volna, és ebben az esetben a félig kész épület, hogy úgy mondjam, szétrohadt volna. Erre nem kerül sor. Megfejeztett munkával folytatjuk az építkezést tovább, s ez év decemberében meglesz a műszaki átadás.

Kalocsai Katalin

Felügyelők a közterületért

Kötelesek ellenőrizni a közterület rendjére, tisztaságára vonatkozó jogszabályok, testületi határozatok betartását, végrehajtását. Figyelik a közterület-foglalás, építés, útbontás, áruszállítás szabálysértését. A jogsérelmet igazolhatóan, szükség esetén rendőri segítséggel előállíthatják.

Az elmúlt néhány év tapasztalatairól beszélgettem Négyökrü Dezsővel, a közterület-felügyelet vezetőjével.

— A gyakorlat szerint melyek azok a szabálysértések, amelyek a legtöbb gondot okozzák?

— A kutyák „szemetelése”, a környezetszennyezés, de sorolhatnám tovább. Említhetem például a falragaszokat, a tilos hirdetéseket is.

— Beszéljünk bővebben a kutyák sétáltatásáról. Mielőtt sétáztatni, engedje meg leszőgézni: állapotbarát vagyok, magam is tartok kutyát, de csak azért, mert természetes környezetben tud futkározni. A lakásba kényszerített hűsége ebeket viszont sajnálom.

Sokaknak feltűnt már a városban, hogy zöld egyenruhában „sétálnak” emberek, de sokan vannak, akik ismerik, tudják is, hogy kik ők. Ha valaki mégsem hallott róluk, hát bemutatom őket: közterület-felügyelők. Hatósági személyek, akik övükön Szeged rendjét, tisztaságát. Ha kell, mert kevés a szép szó, a figyelmeztetés, bírságnak is.

így szólunk hát a hirdetésekéről, azokról, amelyeket a platánfákra, személtádkra, kerítésekre, kocsmajótokra ragasztanak. Szabályosak ezek?

— Szabálytalanok. Szegeden a Lenin körút és a Petőfi Sándor sugárút sarkán és a Széchenyi téren van olyan tábla, ahol büntetés és hirdetés díj nélkül kínálhatjuk eladó holmijainkat. A fákra, falakra, ládákra szögeztet-ragasztott adásvető tilos als bírságolandó.

— Sajnos, a környezetszennyezés módjainak tárháza szinte kimeríthetetlen. Kérem, említsen példát!

— Nagy kár, hogy sokan nem hiszik el; szennyezik a környezetünket azzal is, ha az árokba engedik a szennyvizet, vagy az árokba dobálják a kivénhedt sparherdokát, lábosokat, cipőket. Pedig, sajnos, így igaz. A mély fekvésű peremkerületekben szennyezi a talajt, az árokba dobált csetres pedig elzárja a lefolyó viz útját, s így változtatja meg a talaj-szerkezetet.

— A környezettelügyelők mindenképpen büntetnek?

— Nem. Ez nem lehet a szándékuk, nem lehet a feladatuk. Munkatársaim mindenekelőtt figyelmeztetnek, aztán újra figyelmeztetnek, ha nem elég, akkor levelet írnak a felelősnek, de ha ez sem elég, akkor kénytelenek bírságotolni.

Acs S. Sándor

KGST-tanácskozás

A KGST közös kukoricanevelési kutatásaiban részt vevő tagországok — Bulgária, Csehszlovákia, Lengyelország, Magyarország, az NDK és a Szovjetunió —, valamint Jugoszlávia meghatalmazottainak tanácskozása csütörtökön a jegyzőkönyv aláírásával befejeződött Martonvásáron. A Magyar Tudományos Akadémia Mezőgazdasági Kutatóintézetében tartott ülésen beszámoltak az együttműködés tavalyi eredményeiről, s megvitatják a következő időszak feladatait